

Levél

Maczkó M. egy unalmas délutánon lekéselt vonatai, el nem olvasott könyvei, záróra után otthagyt sőrei, félig égett cigarettái, kihagyott filmjei, meg nem gyónt hazugságai, agyonébredt álmai között egy levelet talált, amelyet már legalább két éve nem írt meg, és most a limlomok között tűnődve úgy tűnt neki, nem is írja meg soha. A laktanyába címzett levél a következőképpen szólt:

"Tisztelt uram!"

(Szándékosan nem szólította elvtársnak, bár ez volt a régi megszólítás. De Maczkó M. annak idején is minden egyes alkalommal képmutató gazembernek érezte magát, amikor így szólította meg a címzettet.)

"Mindenekelőtt szeretném tudtára adni, hogy az Önnel kapcsolatos emlékeimet az azóta eltelt idő egyáltalán nem szépítette meg, talán ez is az ön rólam alkotott nem túl hizelgő képét támasztja alá, miszerint teljesen antiszociális, közösségbe beilleszkedni képtelen ember vagyok. Büszke vagyok a véleményére, arra, hogy engem kezelhetetlen, nevelhetetlen elemnek tartott, büszke arra, hogy az Ön szervezetébe soha nem illeszkedtem bele, hogy emiatt hányszor nyíltan is kigúnyolt. Kellemetlenül csikorgó "porszem" voltam az amúgysem túlságosan olajozottan működő gépezetben. S bár ezzel a magatartásommal akkoriban rengeteg kellemetlenséget okoztam magamnak is, ma a lelkiismeretem nagyjából tiszta, mert mégis csak sikerült kívül maradnom az Ön által képviselt regulákon - akkor is, ha nem tudtam sztoikus nyugalommal, felülről tekinteni a maga drótkerítéses társadalomszigetére. Sokszor már a hit utolsó maradványai is csak üres frázisnak tünnek:

"Az élet él, és élni akar, nem azért adott annyi szépet, hogy átvádoljanak most rajta véres, ostoba fenéségek". Ennél akkor sokkal szívbemarkolóan tudtak megrémíteni az általam eszeveszetten üvöltött nóta soraira (leszek-e még boldog én) a perverz kielégülést kereső gúnyos válaszordítások (soha).

Már megbocsásson, de amikor utolsó napjainkban megpróbált parolázni velünk, a közös múltunkat valahogy kiszínezni, s emberként, egyenrangú emberként szólni hozzánk, úgy érzem az a ön szápalmas vereségét jelentette.

Az ön által képviselt konvenciók szerint ma továbbra is fegyelmezhetetlen elem maradtam, és mai életformám sem állná meg a helyét az ön normáival szemben. Ma sem tudnám magának bebizonyítani, hogy a szemléletemben megállják-e a helyüket az ön által képviselt értékek más előjelű értékrendjével szemben.

Annak idején többször hangsúlyozta, hogy nagyon nem szeretné, ha én tanítanám az ön gyerekeit, és nagyon el van

keseredve, hogy talán a többi tanár is lehet hozzám hasonló. Nos, én se szeretném az ön keze alá adni a gyerekeimet, de mivel azt nincs módomban megakadályozni, ezért csak remélni tudom, hogy ő is megállja majd a helyét - illetve az ön szempontjából nézve ő sem állja meg a helyét a maga erőszakszervezetében."

Maczkó M. hűmmögve letette a képzeletbeli levélpapírt, és úgy gondolta, valóban nem lett volna érdemes megírni és elküldeni azt a levelet.

V.M.

M E M E N T O

1.

Egyetlen könyvet bárki képes megírni. Megszületése önmagában még nem teljes- csak a mi műhöz való viszonyunk teheti azzá. Az, hogy érdemes-e egyáltalán elolvasni, csak utólag derülhet ki. Lehet fanyalogni vagy éppen felmagasztosítani, attól függően, hogy öngazolást (tudásunk rendszerezett reprodukálását) látunk-e benne vagy sem. Lehet divatos elméletek alapján hosszasan értekezve, semmit sem mondva beszélni róla. De lehet úgy is, hogy nem fontos a mű és az olvasó különválasztása. Így a megmérettetés alapjává az alázat válik, az alkotó és a befogadó kettős alázata.

2.

Ha a kritika végre hallgatni és figyelni is tanítana... Ha segítene elhíttetni, nemcsak mi, a mű is választhat bennünket...

3.

A mese elején a Legkisebb Fiú rögtön meghal. Ám a temetésén csoda történik: feltámad. Az összegyűlt gyászolók között erre pánik tör ki és ki tudja miért - tán valami rossz sátáni tréfát sejtve, de - agyonverik. Így a temetés rendjén befejeződik s a nép békésen távozhat.

H.Z.